

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 3 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam pouč, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. Na naročbe brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Fotokopiji se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst. upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Otrinki kočevske volitve.

Tako klavirno klerikalci menda še niso praznovali svoje zmage, kakor po zadnji volitvi v deželni zbor. Ustrašili so se dejstva, kako se jim krhajo „zmagonosne čete“, dosedaj brezpogojno vdani privrženci. Da se prikrijejo pravi vzroki, iz katerih nazaduje klerikalna „Ljudska stranka“, pomagaj zopet laž in obrekovanje. Že dr. Šusteršič pravi v svoji zahvali volilcem, da so se združili proti „Ljudski stranki“ vsi sovražniki in izdajalci ljudstva in odpadniki, „Slovenec“ in „Domoljub“ psujeta neodvisne kmetške volilce z brezznačajneži, izdajalci, barabami itd., vse radi tega, ker pri volitvi niso ubogali svojih dušnih pastirjev in volilnih agentov. Neodvisna kmetška stranka je s svojim prvim nastopom lahko zadovoljna, dosegla je posebno v ribniškem okraju uspehe, katerih nismo pričakovali. Ako izvzamemo občino Struge, ki gravituje na klerikalno, sicer že nekoliko orušeno trdnjavo Dobropolje, in kjer je pač dobil Drobnič samo 4, Šuklje pa 56 glasov, ima v vseh drugih občinah ribniškega okraja Drobnič 368, Šuklje pa samo 351 glasov, Drobnič tedaj večine 17 glasov. Dočim je leta 1901. dobil napredni kandidat v tem okraju samo 157 glasov, jih je dobil letos Drobnič 372. Številke govore jasno.

Zavijajte resnico, kakor hočete, faktum je, da se je Šukljotova kandidatura diktirala v Ljubljani, Drobničevo pa so sprožili volilci sami, kateri spadajo menda tudi med ljudstvo. Ako klerikalno vodstvo nasprotne stranke, katera čaka le na to, kar pride odgoraj, zmerja 807 kmetških volilcev, kateri so oddali svoje glasove navzlic vsemu pritisku duhovščine Drobniču, z neznačajneži, izdajalci in sovražniki ljudstva, mora tako postopanje le koristiti neodvisni kmetški stranki ter ji pridobiti novih pristavev.

Na volilnem shodu v Ribnici in na dan volitve se je pokazal pravi pojav ljudske volje. Ljudstvo se je naveličalo terorizma, s katerim strahujejo deželo naš škof, dr. Šusteršič in dr. Krek, ter se je prepričalo, kako pogubno dela stranka za ljudstvo. Šu-

steršičeva ošabnost, predrznost in brezobzirnost so ravno tako znane, kakor njegova sebičnost. Ako se ljudstvo, katero je pokazalo, da hrepeni po politični svobodi, otrese sedanjega terorizma, bode mogoče skupno delovati na korist naroda.

Kaj pa jestorila klerikalna stranka v gospodarskem oziru na korist ljudstva? V ribniškem in velikolaškem okraju je ustanovila kakih osem konsumnih društev in nekoliko konkurenčnih farovških posojilnic, da bega ljudstvo in neti sovražstvo. Koliko sovražstva in škode so povzročili zapeljanim kmetom, smo najbolje videli pri konsumnih društvih v Ribnici in v Dolenji vasi. Kar je konsumov še ostalo, hirajo in pričakujejo rešitve od dežele in države. Vodstvo teh društev se navadno izroči mlademu kaplanu. Značilno pa je, da se dotičnik takoj prestavi, ko preti nevarnost, da društvo pogine. To smo videli v Trnovem, v Ribnici, v Dolenji vasi in drugod. Kaplani Rudolf, Brešar in Žužek so pravočasno odtegnili pete, da ne pridejo v neprijetno kazensko preiskavo. Gospodje imajo dober barometer.

Kakšno je gospodarsko delovanje stranke, kaže v svetli luči naravnost senzacionalno odkritje bivšega revizorja kmetijskih društev, K. Seliskarja. Obesil vam je zrcalo, pred katerim morate obraz zakriti, da se ne vidite v pravi luči. Ne iščite vzrokov propada pri liberalcih, ampak pri sebi. Ustanavljali ste gospodarska društva iz zgolj sovražstva do srednjega stanu, do po večini naprednih trgovcev, da uničite vse, kar ne trobi v vaš rog, zidali ste na pesek, in sedaj se podirajo Vaša poslopja. Čimbolj se duhovni pečajo s takimi društvi, tembolj izgubivajo na ugledu, spoštovanju in vplivu pri ljudstvu. Kmet je rad pokoren, a slep vendar ni, posebno, kadar mu je treba plačevati.

„Slovenec“ toži, da njegova stranka ni bila dovolj previdna, da ni dovolj agitirala, da so ji nasprotovali vsi liberalci, vsi Kočevjarji in vsi brezznačajneži, da je bila agitacija za Drobniča med Kočevjarji velikanska, priznava pa, da se je v Kočevju izdala parola „Wahlenth-

tung“. Wie räumt sich das zusammen? Udeležba nemških volilcev na Kočevskem je bila minimalna, sicer bi bil Drobnič sijajno zmagal. Parolo, da se Kočevjarji ne udeležijo volitve in tako indirektno pomagajo kandidatu Šukljetu, je izdalo nemško vodstvo v Ljubljani. Kaj so jim zato obljubili klerikalci, nam ni znano. Da je bila tudi slavna vlada na strani klerikalcev, je ob sebi umevno. V Kočevju se je proti Drobniču agitiralo s tem, da so tudi napredni poslanci glasovali za samoslovenske deželnozborske zapisnike in da je poslanec Hribar govoril proti temu, da se kočevski bolnici podeli pravica javnosti. Seveda so ti razlogi s trte izviti. Predloga za samoslovenske zapisnike niso stavili naprednjaki, ampak klerikalci. Z Drobničevo kandidaturo se je pa župan ljubljanski toliko v zvezi kakor kočevski.

„Slovenec“ naj se tedaj potolaži. Za njegovo stranko se je dovolj agitiralo po znanih običajih. Da ne bode škof koga preganjal zaradi preslabe agitacije, mu povemo, da so vsi dušni pastirji, od prvega do zadnjega, storili svojo dolžnost, tudi najzmernejši, nekateri bolj previdno in prikrito, drugi bolj predrzno in nesramno. Gospodje ljubijo posebno noči za svoje delovanje ter le ponoči prirejajo volilne shode in obiskujejo volilce, da tudi žene pomagajo. Vsaka noč ima svojo moč. Da se je marsikateremu gospodu pri teh ekskurzijah pripetila tudi kaka neprijetnost in da so se jim kazala tudi vrata, temu nismo mi krivi. Navesti hočemo samo, kaj se je primerilo sicer zelo priljubljenemu in obče spoštovanemu župniku. Ko pride pred volitvami v prav priprosto kmetško hišo in prijazno pozdravi, ga kmet vpraša, kaj pomeni tako pozni obisk. Na župnikov odgovor, da je prišel zaradi volitev, ga kmet osorno odpravi rekoč: Ponoči hodijo samo sleparji okoli! Da je moral tudi znani pretepač Krumpetar od Sv. Gregorja marsikako pogoltniti, je naravno, a mož ima trdo kožo in dober želodec ter se ne zmeni za to, ako ga kdo brene čez prag.

Kmetška stranka nima denarja za volilne agitacije ter ni mogla pre-

važati svojih pristavev s posebnimi vlaki, šla je s svojim prepričanjem v boj. Klerikalna ljudska stranka ima na razpolago katoliški sklad in ljudsko posojilnico, katera je ljudstvu zaprta knjiga. Posebnega vlaka in drugih stroškov pač ni plačal radodarni dr. Šusteršič ali pa učitelj Jaklič s svojo 25% doklado.

Dne 30. decembra je izšla posebna številka „Domoljuba“ ter preplavila volilni okraj. V to dihurjevo gnezdo se je nakopičilo toliko lažij in psov, da se nam zdi umestno poklicati v spomin vsaj dvanajst lastnosti, katere imajo po „Domoljubu“, ki zasluži ime „Smerdoljub“, Drobničevi volilci. Domoljub piše: Kdo priporoča Drobniča?

1. Vsi suroveži. 2. Vsi lažnjivci. 3. Vsi pijanci. 4. „Slovenski Narod“. 5. Vsi liberalci. 6. Ribniški liberalni šibarji. 7. Ribniški graščinski hlapci. 8. Vsi izdajalci ljudstva. 9. Rus iz Loškega potoka. 10. Nace iz Dolenje vasi. 11. Vsi brezznačajneži. 12. Vsaka baraba.

Drobničevi volilci, katerih je bilo 807, so tedaj suroveži, lažnjivci, pijanci, izdajalci ljudstva, brezznačajneži in barabe, Šukljotovi volilci pa trezni, resnicoljubni, značajni in zavedni možje. List, ki piše in hujska tako nesramno, so ob novem letu dušni pastirji priporočali na prižnical. To je res prava dušna paša za naše dobro in zavedno ljudstvo. Take pisave so se ustrašili celo strogi farovski privrženci, nasprotniki so pa z „Domoljubom“ v roki agitirali za Drobniča. „Domoljub“ in „Slovenec“ naj le pišeta tako naprej, s tako pisavo ne bodeta škodovala napredni stranki. Oblatila sta možje, kateri so leta in leta delali tlako klerikalni stranki, sedaj pa uvidevajo, da jih je stranka samo izkoriščevala. Pri nas je že tako. Ako je kdo še tako pošten in čisti značaj, ako je tudi priden kot mravlja ter požrtvovalno in neutrudno dela za svoj narod boljši del svojega življenja, postane takoj samopašnik, častihlepnež, brezznačajnež in izdajalec ljudstva, ako se kdaj predrzne v politiki zastopati druge misli ali drugače voliti, kakor mu velevaljo v farovžu. Ljudstvo je pričelo

misлити in se gibati. Z loparjem in strahovanjem ne pojde več. Ako mu hočete dati splošno in enako volilno pravico, privoščite mu tudi volilno prostost. Zora puca, bit će dana!

Volilna reforma.

Dunaj 14. januarja. „N. W. Tagblatt“ poroča, da so zadnje dni pri avdijskih odlični nemški politiki opetovano poudarjali napram cesarju, da se morajo pri splošni in enaki volilni pravici dati Nemcem jamstva, da ne bodo pritisnjeni ob zid, sicer bi se moglo zgoditi, da bi lojalni (?) državi in cesarju zvesti (?) Nemci izginili iz parlamenta ter bi prišlo v parlament radikalno nemško zastopstvo. Cesar je na te besede opetovano odgovorjal: „Gotovo, to se bo zgodilo.“

Praga 14. januarja. Poslanec Prážak je bil včeraj pri ministrskem predsedniku baronu Gautschu zaradi vprašanja, ali mesta in kmečke občine volijo skupno ali ločeno. Prážak je izjavil, da bodo češki poslanci glasovali le za tako volilno reformo, v kateri bo zajamčeno ne samo za enakost meščanov, temuč tudi za njihove pravice.

Lvov 14. januarja. Voditelji poljskih poslancev so se po posredovanju namestnika Potoškega zadnje dni pogajali z vlado zaradi volilne reforme. Pri teh konferencah se ni šlo toliko za število mandatov kakor zaradi pluralnega sistema in proporcionalnih volitev za Galicijo. Prve pogoje je baje vlada sprejela, dočim je razsodbo o indirektnih volitvah prepustila parlamentu.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta 14. januarja. Ministrski predsednik baron Fejervary se je izjavil v privatnih krogih o položaju: Vlada želi odkritosrečno mir in tudi jaz se ga želim ter bom deloval z vsemi močmi, da se sklene. Za mir pa je potrebno dvojno: 1. da se varuje ugled krone, kar je narod sam dolžan storiti, ker se vladar njegovih pravic ni dotaknil; 2. da ostanejo vojaška vprašanja

LISTEK.

O umetnem proizvajanju beljakovin.

S procvitom prirodnih ved v prošlem stoletju so se začele vedno bolj in bolj odmikavati tla nauku o neki posebni nadnaravni sili, ki naj se pojavlja v živih bitjih. Kemija je bila ona znanost, ki je zadala prvi krepki udarec tem lažiteorijam: leta 1828. se je posrečilo kemičarju Wöhlerju umetno sestaviti scanino, neko snov, o koji so trdili, da more nastati samo kot posledica delovanja one „živiljske sile.“ Preje so vedno govorili, da morejo komplicirane organske snovi nastajati samo v živih bitjih, da jih more kemičar le analizirati, razstaviti v enostavnejše spojine, da pa ne more napraviti iz enostavnih spojin zopet onih kompliciranih; ta nauk je izgubil po prizadevanju slavnih kemičarjev, kakor Berthelot, Kolbe, Laurent, Gerhardt

Baeyer i. dr. polagoma vso veljavo: Wöhlerjevi sintezi (umetnemu proizvajanju) scanine, je sledila Kolbejeva sinteza ocetne kisline, potem kemičarja Berthelota sinteza tolske, koja je pokazala, da ima znanost popolnoma v svoji oblasti tudi snovi, ki so tako karakteristiške za živalstvo. kakor je ravno mast. Velikanska je bila slava, ki jo je žel Baeyer, ko se mu je posrečila sinteza indike, onega sinjega barvila, ki se ga toliko uporablja v tehniki in katerega so preje dobivali samo iz nekega rastlinskega soka; na Nemškem se dandanes ta preje tako draga barva proizvaja samo sintetiški. Še bolj je ostrmel svet, ko je Emil Fischer (v družbi z nekaterimi drugimi kemičarji) sestavil umetnim potom sladkor.

Vkljub temu napredku so ostale nekatere snovi, o katerih se je do zadnjega dne mislilo, da so nekaj „noli me tangere“ za kemičarja, to so takozvane beljakovine. Beljakovine nazivljemo nebrojno vrsto tvarin, ki so glavne sestavine živalskega in rastlinskega telesa. Protoplazma, t. j. ona

snov, na katero so vezani vsi življenjski pojavi, sestoji izvečine iz samih beljakovin; sicer tvorijo te beljakovine v živem telesu med seboj še kompliciraneje spojine; toda pri analizi protoplazme so beljakovine prvi elementi, ki se nam nudijo. Z nekakim posebnim zadoščenjem so zrl nasprotniki moderne znanosti na ta dejstva, češ, po stoletnemu trudu ste pač postavili par organskih tvarin, toda te nastopajo v naravi le kot produkti žive tvarine, napram slednji sami ste pa popolnoma onemogli in to je ravno dokaz, da moramo tu verovati na neko nadnaravno inteligenco, ki vodi vse bitje in žitje. Danes tega ne morejo več reči; leto 1906. nas je presenetilo z velikanskim triumfom moderne vede: na shodu kemičarjev v Berlinu dne 6. t. m. je izjavil Emil Fischer, da se mu je posrečila sinteza tvarin, ki se v vseh lastnostih skladajo z beljakovinami, torej sinteza beljakovin.

Nepregledna je vrta učenjakov, ki so se bavili s proučevanjem be-

ljakovin. Posebno pozornost so vedno obračali na snovi, ki nastajajo pri razkrajanju beljakovin. Ako komplicirane beljakovine n. pr. meso ali sir izpostavimo delovanju želodčnega soka, spremeni jih slednji v enostavnejše beljakovine, takozvane albume; pri nadaljnjem vplivu želodčnega soka nastanejo še enostavnejše beljakovine, ki jih zovemo peptone. Pri prebavljanju v človeškem telesu se spremene vse višje beljakovine v enostavnejše, te šele more organizem uporabiti, da iz njih sestavi ali asimiluje telesne snovi. Ako peptone še nadalje razkrajamo, razpadejo takoj v nešteto raznih spojin, ki pa niso več beljakovine, ampak so mnogo enostavnejše ustrojene: indol, skatol, vodikov sulfid, amonijak, predvsem pa takozvane aminske kisline. Tem slednjim je posvetil Emil Fischer največjo pozornost. Aminske kisline, ki so zelo slične navadnim organskim (alifatičkim) kislinam, n. pr. ocetni kislini, ki je glavna sestavina octa ali kisa, samo da imajo v svojih molekulih še neko atomsko skupino, ki sestoji iz enega atoma dušika in dveh

atomov vodika. Aminske kisline lahke na različne načine umetno proizvajamo; ako n. pr. ocetno kislino, na katero je deloval nekaj časa klor, pomešano s salmijakovecem, nastane sintetiški takozvana aminska ocetna kislina ali glikokol, ki se v naravi nahaja kot sestavina kisle. Na sličan način dobimo tudi druge aminske kisline; vendar dosedaj ni bilo mogoče popolnoma eksaktno sintetiškim putem proizvajati višje sestavljenih aaminskih kislin, ki bi imele vse lastnosti onih aaminskih kislin, ki nastajajo pri razkrajanju beljakovin. Umetne aminske kisline namreč nimajo lastnosti, svetlobne žarke obračati iz svoje osi ali polarizovati kakor naravno kislino; slednje imenujemo radi te njih lastnosti optički aktivne. Svoj vzrok ima optička aktivnost v nekom posebnem razporedenju atomov v molekulu. Prvo delo Fischerjevo je bilo, da je izumil metodo proizvajanja optičkih aaminskih kislin iz optičkih neaktivnih; slednje obstoje namreč iz dveh panog, kojih ena obrača žarke na desno a druga na levo; ako sta obe panogi združeni, se v svojih učinkih uniču-

nedotaknjena in da se ustavi rešitvenega komitativ.

Minister Kristoffy se je izrazil, da bo mogoče po novih volitvah, ako se izvrše na podlagi splošne in enake volilne pravice, takoj sestaviti iz večine vlado.

Budapešta 14. januarja. Vodilni odbor združene opozicije je imel snoči sejo ter je sklenil glede trgovinskih pogodb, da je tozadnja pogajanja neupravičeno pričela sedanja vlada, ki je nezakonita. — Nadalje se je razpravljalo o nadomestnih rezervistih, ki so morali vstopiti v aktivno vojaško službo na nedoločen čas. Sklenilo se je, da se razpošljejo različni pozivi za nabiranje prostovoljnih darov, s katerimi se bodo podpirale rodbine nadomestnih rezervistov.

Italijanski kralj, iredenta in Jugoslovani.

Rim 14. januarja. Bivši legacijski svetnik pri avstro-ogrskem poslanstvu v Kvirinalu, sedaj madžarski parlamentarec pl. Szemere je spisal brošuro o ravni in krivi politiki na rimskem dvoru. V knjigi pravi, da sega iredentizem mnogo višje nazgor, kakor pa se splošno misli. Dasi pisec ni izrečno rekel, da misli kralja, vendar je čutil potrebo minister San Giuliano, da se je javno potegnil za kralja. Rekel je, da je kralj vzor strogega izpolnjevanja dolžnosti in da vsa njegova dejanja vodi misel: držati zvezno besedo ter varovati svoji deželi mir.

Nadalje se je med odličnimi italijanskimi parlamentarci govorilo, da nagiba kralj napram jugoslovanstvu. Odgovoril pa je znani kraljev zaupnik in zagovornik avstro-italijanskega prijateljstva: „Nikoli nisem pri kralju zasledil niti sapice takega nagibanja, kaj šele prizadevanja. Kralj govori vedno jasno in priprosto, da ga ni mogoče krivo razumeti.“

Srbsko-bolgarska carinska zveza.

Belgrad 14. januarja. Pogajanja za trgovinsko zvezo med Avstrijo in Srbijo so se pretrgala. Tudi bolgarska vlada je odpoklicala svoje delegate z Dunaja. Ker stopi z današnjim dnem bolgarski carinski tarif v veljavo, se je bati, da bo veljal za avstrijsko blago takoj avtonomni carinski tarif. Le ako dovoli Avstrija posebne koncesije Bolgarski, se to ne zgodi.

Dunaj 14. januarja. Pogajanja za trgovinsko pogodbo s Srbijo se začno zopet šele tedaj, ako se razjasnizadevazaradi srbsko-bolgarskecarinske zveze. Definitivna pogajanja z Bolgarijo pa se sploh začno šele po zaključenem pogajanju s Srbijo.

Belgrad 14. januarja. Ministrski svet pod kraljevim predsedstvom je sklenil, da zdrži carinsko zvezo z Bolgarijo ter jo predloži skupščini v nekoliko spremenjeni obliki. V tem smislu dobi

jeta. Fischer ju je pa na poseben način razdelil, tako da je dobil kisline, ki se strinjajo z naravnimi v vseh točkah.

Pri proučevanju beljakovin je našel Fischer, da so metode za analizo teh snovi še jako nepopolne. Radi tega tudi dosedaj še nismo imeli nobenega pravnega pojma o konstituciji ali razporedbi atomov v molekulu beljakovin. Konstitucija kake snovi igra v organski kemiji največjo vlogo. Dokazano je namreč, da imajo lahko množine atomov iste kakovosti, popolnoma različne lastnosti, vzrok temu je ta, da so atomi različno razporejeni v molekulu. Molekuli organskih snovi imajo večkrat po več sto atomov; Zinoffsky je n. pr. izračunal, da sestoji molekul iz neke beljakovine, ki se nahaja v krvi, iz 712 atomov ogljika, 1130 at. vodika, 214 atomov dušika, 245 at. kisika, 1 at. železa in 2 atomov žvepla; vsled te velike množine atomov imamo nešteto možnosti njih razporedbe.

(Konec prih.)

tudi Avstro-Ogrska odgovor. — S tem dejstvom je tedaj v protislovju poročilo „N. Fr. Presse“, daje srbski ministrski predsednik izjavil glede trgovinske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Srbijo: „Vse, kar bi moglo zavirati sklenitev te pogodbe, se odrine na stran ali se tudi opusti. To velja seveda tudi o takozvani srbsko-bolgarski carinski zvezi.“

Napetost med Francijo in Nemčijo.

Pariz 14. januarja. Jutri se začne v Algecirasu dolgo pripravljana konferenca zaradi Maroka. Konferenca zna prinesiti veliko presenečenje za celo Evropo, a glavni vlogi ostaneta Franciji in Nemčiji. Čimdaljša bo konferenca, temveč bo upanja, da se dožene pomirjenje. Po sodbi nemškega delegata bo trajala konferenca morda dva meseca.

Petrogra 14. januarja. Mnenje, ki vlada na Ruskem napram Nemčiji, izraža „Novoje Vremja“ v članku o marokanski konferenci sledeče: Splošni vtisk nemške bele knjige o Maroku je zmeden; argumenti Francije niso ovrženi, nameni Nemčije niso pojasnjeni. Nemčija predbaciva Franciji želje, okupirati Maroko, pri tem pa goji sama željo, se polastiti enega dela Maroka. Ali se ta načrt posreči ali propade, se pokaže že v začetku konference. Sploh ne bo nemške zahteve podpirala ne Anglija, ne Rusija, ne Italija. Ker ne bo marokanskega vprašanja rešila diplomatska umetnost, temuč **realno razmerje moti na suhem,** usojamo si izreči prepričanje, da konferenca **ne bo izpadla v prilog Nemčije.**“

Berolin 14. januarja. Iz Elzacije se poroča, da z ozirom na marokansko konferenco celo v najresnejših krogih govore o vojski. Že mesece krožijo preko meje vznemirljive vesti. Ko pa so zadnje dni Francozi denar in vrednostne papirje začeli pošiljati na Angleško, je nastala splošna panika in ljudje so navali na banke in hranilnice.

Nemiri na Ruskem.

Revolucija v Livlandiji in Kurlandiji.

Riga 14. januarja. Revolucionarji so zopet zažgali in oplenili več zgodovinskih gradov, med njimi sloveči grad Salisburg v Livlandiji. Vojaštvo je prišlo prepozno, vendar se je spoprijelo s kakimi 2000 vstaši. Pri tem je bilo 28 vstašev ubitih, mnogo pa ranjenih. Vsak dan je v teh pokrajinah več vstašev po nagli sodbi ustreljenih. Vsak dan prihajajo v Rigo celi vagoni orožja, ki ga plenijo revolucionarni kmetom. V Rigi je našla policija v neki hiši mnogo dinamita, bodal, revolverjev, 2000 patron, izdelane načrte o bodočem postopanju revolucionarjev, imenik članov in tajno tiskarno. Blizu Rige so vstaši napadli pošto ter jo izropali.

Položaj na Kavkazu.

Petrograd 14. januarja. Revolucionarji uvidevajo, da so se jim načrti izjalovili ter proglašajo konec splošne stavke. V Tiflisu se je začel promet zopet redno razvijati. Samo ena železniška proga je še v rokah vstašev. Dne 22. t. m. se zopet otvorijo šole. Ako bi se pojavil odpor, se učitelji odpuste, učenci pa izključijo.

Dne 7. t. m. so v kozake preoblečeni Tataři požgali dve armenski vasi ter pomorili vse prebivalce. — V Batumu se je obsedno stanje podaljšalo. Prometna železnica je ustavljena.

Revolucija v Sibiriji.

Petrograd 14. januarja. Mesto Irkutsk je v rokah revolucionarjev. Vojaštvo se je pridružilo vstašem ter pomaga pleniti mesto. Revolucionarji so prisilili gubernatorja, da jim je izročil uradne ključke in pečate; njegovega namestnika, ki se je upiral,

so ustrelili. Istotako so v hudem boju ustrelili tudi načelnika policije.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. januarja.

— „Slovenčev“ maščevanje. Od Božiča sem so kuhali klerikalci jezo, da smo spravili na dan njihova sleparstva pri trnovskem konumu, pri „Gospodarski zvezi“ in pri „Zadružni zvezi“ in od Božiča sem jih je napadala božjast, ker niso vedeli, kako bi se maščevali. Naposled so našli, da bi njihova sleparstva prišla v milejšo luč, če bi mogli razkriti kake pege na gospodarskih napravah, ki jih ima narodno-napredna stranka v rokah. Pri tem so pa popolnoma prezrli, da je velik razloček med očitnimi, skrbno in preudarno uprizarjenimi sleparstvi in med kako nezgodo in izgubo, ki zna zadeti vsako gospodarsko napravo. Ta razloček so klerikalci seveda namenoma prezrli in v soboto hrabro napadli „Mestno hranilnico ljubljansko“, potem „Kreditno banko“ in končno „Delniško pivovarno Žalec in Laški trg“. O tej pivovarni bomo posebe govorili. Ostaneta torej „Mestna hranilnica ljubljanska“ in pa „Kreditna banka“. Kaj pa je „Slovenec“ o teh povedal? Čisto nič konkretnega, čisto nič resnega, sama pavšalna sumničenja. „Slovenec“ pravi: „Mi bi lahko postregli z resničnimi podatki, kako sta bili resnično ogoljufani „Mestna hranilnica“, „Kreditna banka“ itd. Čemu tako sumničenje? Če „Slovenec“ res kaj ve — karna dan z vsem! Vobče stojimo na stališču, da se mora brezobzirno izžgati vsaka rana na narodno-gospodarskem telesu slovenstva. Ali kdor hoče govoriti, mora biti pripravljen, da svoje trditve tudi dokaže. Mi smo pripravljeni vsako stvar, ki smo jo pisali, dokazati pred sodiščem. Ali je tudi „Slovenec“ pripravljen na to? Gotovo ne, sicer bi ne bil svojega sumničenja tako previdno stiliziral. „Slovenec“ pravi: Mi bi lahko postregli z resničnimi podatki, kako sta bili ogoljufani „Mestna hranilnica“, „Kreditna banka“ itd. V tem tiči priznanje, da vodstvu teh zavodov „Slovenec“ ne more očitati nič najmanjše nekorektnosti; kajti tudi najvestnejšim in najskrbnejšim ter najprevidnejšim ljudem se lahko kdaj primeri, da jih kdo ogoljufa. Znanih nam je več slučajev, kako je bila „Ljudska posojilnica“ ogoljufana, kako je bila „Katoliška tiskarna“ ogoljufana in kako je bilo ogoljufano „Vzajemno podporno društvo“, ali takim slučajem ne pripisujemo nobenega pomena, ker se vsakemu trg. in obrt. kaj takega primeri. Pri takih slučajih se gre le za to, če je vodstvo storilo kako nekorektnost ali čeni bilo dosti previdno. Velik razloček pa je, če je bil kak zavod kraj vse pazljivosti in vestnosti svojega vodstva ogoljufan, ali pa če goljufa vodstvo samo. Kdor pozna može, ki vodijo „Mestno hranilnico“ in „Kreditno banko“, ta ve, da so nad vse vestni, trudljubi, poštenu in previdni in zato tudi uspevata ta dva zavoda tako lepo, da je res veselje, in uspevala bodeta tudi vnaprej. Če more „Slovenec“ kaj očitati, naj se oglasi s konkretnimi očitki, kakor storimo to mi vselej, kadar imamo posla s klerikalno organizacijo. Podla sumničenja, s kakršnimi bise „Slovenec“ rad maščeval, padejo nazaj na njega samega. Ljudje, ki se ne upajo tožiti, ko se jim očita sleparstvo, ki se vzlic izrecnemu pozivu, naj tožijo, skrivajo pod mizo, taki ljudje naj nikar ne mislijo, da bodo s praznimi sumničenji kaj vplivali na javno mnenje. „Mestni hranilnici“ očitajo njeno posojilo, ki je ima intabulirano na „Narodnem domu“. To posojilo je popolnoma varno, kajti če „Mestna hranilnica“ danes pusti prodati „Narodni dom“, dobi zanj veliko več, kakor ima terjati in je to le novo sleparstvo, da pišejo klerikalci, kakor bi bilo „Mestne hranilnice“ po-

sojilo na „Narodnem domu“ v kaki nevarnosti. Naj klerikalci ne skrbje za „Narodni dom“; naj raje skrbje za „Union“, ker se je bolj bati za tistih 400.000 K, ki so intabulirane na gipsaste zidove „Uniona“, kakor za posojilo „Narodnemu domu“, zlasti če se ve, kako se je oddala 2. emisija delnic tega „Uniona“. Še enkrat pa rečemo: Kar „Slovenec“ ve, kar more očitati kakemu naprednemu zavodu, naj spravi vse na dan, ali če bo lagal, naj bo pripravljen, da bo dajal odgovor pred sodiščem. Narodno-napredna stranka zahteva, da se v vseh naprednih zavodih postopa strogo pravično in pošteno; vse mora biti čisto in pošteno in če bodo klerikalci pomagali iztrebiti, če je kje kaj nerednega, in izžgati, če je kaj nepoštenega, jim bomo zato le hvaležni.

— Belgrajska „Politika“ o Aškercu in o Slovincih. Naš belgrajski dopisnik (—ut) nam javlja: Eden najnadarjenjših mlajših srbskih novelistov, M. Uskoković, je objavil v belgrajskem uglednem dnevniku „Politiki“ navdušenja poln članek o slavem slovenskem pesniku Antonu Aškercu prigodom njegove petdesetletnice in o Slovincih sploh. Članek je završil s temi lepimi in za Slovence zelo laskavimi besedami: „Slovinci so četrta veja na jugoslov. drevesu. Njihov jezik je zelo podoben našemu. Njihova narodna misel se strinja popolnoma z našo narodno mislijo in Slovenci gojijo najtoplejša čuvstva za srbski narod — oni ne delajo razlike med sabo in med nami. In vendar jih mi zelo malo poznamo. A kolik greh je to, ne poznati svojih bratov, vsakdo lahko pojmi. Želeli bi, da se naša inteligenca pač bolj zainteresira za to najmanjše a najidealnejše jugoslov. pleme in da se spozna vsaj z deli njihovih velikanov evropskega glasu, kakor sta Prešeren in Aškerc. — Ko prinašamo ta mali članek o življenju in delovanju pesnika Antona Aškercu, mu mi od srca čestitamo k njegovi petdesetletnici in mu želimo, da živi še dolgo na čast svojemu narodu in celemu Slovanstvu.“ Članek se tudi opravičuje, ker je dejal svoj članek v rubriko „Iz naših (namreč srbskih) krajev“, ali upa, da mu tega noben Slovenec ne bo zameril. V tem oziru naj bo gosp. Uskoković in uredništvo „Politike“ brez skrbi! Saj mi tudi smatramo cel slovenski jug za „naše kraje“ in ne bomo protestirali proti temu, da se v „Politiki“ obvešča srbska publika o Slovincih v rubriki „Iz naših krajev“, nego nas bo samo veselilo, da se sploh piše kaj o nas. Pripominjam, da je „Politika“ popolnoma jugoslovanski list, kar pokazuje posebno sedaj, ko se razpravlja o srbsko-bolgarski carinski zvezi, pa od vseh belgrajskih dnevnikov ona najodločnejše zahteva, da Srbija ne pusti pred dunajskimi pretinjami, nego naj nadaljuje in konča započeto delo na ustvarjanju jugoslov. zveze. Naša želja je, da se ta ugleden srbski list tudi nadalje čim več ozira na Slovence in upamo, da bo v tem oziru tudi delal, ker ne samo, da ima rubriko „Iz naših krajev“ v rokah gosp. Uskoković, ki se zelo zanima za Slovence, nego so vsi uredniki dobri Jugoslovani.

— Imenovanje pri deželnem odboru. V seji 12. januarja t. l. so bili imenovani: pri deželnem tajništvu tajnik druge vrste Fran Uršič tajnikom prve vrste, koncipist Fran Korošec tajnikom druge vrste; pri deželnem stavbnem uradu tit. nadinženir Iv. Sbrizaj definitivnim nadinženirjem, tit. inženir Ivan Zajec definitivnim inženirjem prve vrste, stavbenški adjunkt Vikt. Skaberne inženirjem druge vrste, tit. stavbinski adjunkt Karl Sturm pa definitivnim adjunktom.

— Repertoar slovenskega gledališča. Jutri, v torek, se uprizeri tretji melodijozna Planquettova komična opera „Zvonovi korneviljski“. — V petek se po mnogih letih zopet uprizeri tudi pri nas popularna Webrova opera „Čarostrelec“, ki bo že deveto operno delo v tej sezoni.

— Slovensko gledališče. V soboto se je v tej sezoni v drugič

vprizerila Bataillova drama „Vstajenje“. Predstava je bila lepo zaokrožena in skrbno inscenirana in vsi igralci, ki so sodelovali, so se potrudili, da izvedo svoje vloge čim najboljše. V drami je nastopila kot gost gospa Mila Dimitrijevičeva s hrvatskega narodnega gledališča v Zagrebu. Igrala je Katjušo Maslovo. Gospa Dimitrijevičeva se prištevava med najuglednejše in najinteligentnejše člane hrvatskega gledališča in je s svojim soprogom glavna opora hrvatske dramatične umetnosti. Ko je stopila na oder, jo je občinstvo odlikovalo z viharim aplavzom, a čim je spregovorila prve stavke, je zavladala grobna tišina in občinstvo je sledilo njeni umetniško dovršeni igri z napeto pozornostjo, ki se je stopnjevala od prizora do prizora. Umetniško najbolj dovršeno je igrala v I. dejanju, ko je predstavljala nedolžno, naivno in še nepokvarjeno Katjušo. Njena igra je bila diskretna, polna toplih tonov, da nas je naravnost očarala. Način, kako je izrazila prestrašenost Katjuše, ko je spoznala knezove namene, je bil realistično dovršen in izveden tako temperamentno in naravno, da se nam je zdelo, kakor da bi zrl pri sabo pravo Katjušo, a ne igralko. Takisto izborna je bila gospa Dimitrijevičeva tudi v III. dejanju, ko je predstavljala padlo Katjušo. Baš v tem prizoru se je pokazala kot prava umetnica. Prizor med Katjušo in Nehljadom v ječi je tak, da igralko prav lahko zavede, da jame pretiravati, ko predstavlja pijano Katjušo. Gospa Dimitrijevičeva je pa baš v tem prizoru pokazala svoj fini umetniški okus, ki je igrala Katjušo decentno in diskretno, ne da bi zašla v pretiravanja in ne da bi žalila estetski čut. Tudi v ostalih dejanjih je bila njena igra na umetniški višini. Gospa Dimitrijevičeva je izredno nadarjena in inteligentna umetnica in hrvatskemu gledališču je le čestitati, da ima med svojimi člani tako izborno umetniško silo. Gospa Dimitrijevičeva je občinstvo s svojo umetniško zamišljeno igro naravnost očarala, k čemur je mnogo pripomoglo tudi to, da je govorila v krasni, blagodeleči hrvaščini. Gospa Dimitrijevičeva je imela izvrstnega partnerja v g. Nučiču, ki je to pot igral v vsakem oziru izvrstno, za kar mu gre vsa hvala. Občinstvo je v znak priznanja podarilo gospe Dimitrijevičevi dva krasna šopka iz svežih rož s slovensko trobojnico, na kateri je bil napis: „Odlični umetnici — Slovensko občinstvo“. Tudi g. Nučič je bil odlikovan s knasnim svežim šopkom. Nadejamo se, da se nam bode v kratkem ponudila prilika, da bomo zopet zrl na slovenskem odru gospo Dimitrijevičevu.

— Koncert „Glasbene Matice“. Po preteku več let je stopila naša „Glasbena Matica“ zopet pred občinstvo z večjim glasbenim delom — z Bossijevim oratorijem „Visoka pesem“, ki je ena najznamenitejših kompozicij novejših oratorijske literature. Bossijeva glasba je polna krasote in prelesti in se na lirčnih mestih odlikuje zlasti po svoji zvonkosti in svojem kipečem blagolajzu. Skladatelj je izredno iznajdljiv v melodiki, velik umetnik je pa zlasti v karakterizovanju; a tudi v tehničnem oziru je Bossi velik, posebnost kar se tiče obvladanja orkestra in bogate blesteče instrumentacije. V „Visoki pesmi“ je združena globoka resnost starih cerkvenih korolov z bujnostjo moderne glasbe, ne da bi to škodovalo tradicionalnemu slogu duhovnih kompozicij. V vseh treh delih oratorija prevladujeta dva glavna motiva: Znana koralna melodija „Glejte, krah angel-ski“ in stara hebrejska melodija z karakteristično zvišeno sekundo. Na zvoke starega cerkvenega koralu in hebrejske melodije je skladatelj zgradil svoje po izredni kontrapunktični moči se odlikujoče delo, ki je polno prelestnih poetičnih slik in ga prevaja globoka etična resnost, a v kljub temu nikdar ne prekorači mej strogo označenega oratorijskega sloga. V zborih in solih se nahajajo prekrasne partije, polne sijajnih glasbenih efektov. Najkrasnejša partija vsega dela je brez dvoma ona, ki riše spoved kronanega kralja Salomona; ta oddelek je najbolj bogat najrazličnejših glasbenih krasot in kaže največ bujne fantazije in visoko razvite umetniške individualnosti skladateljeve. Kakor smo že gori naglasili, prevladujeta v oratoriju dva motiva: cerkveni koral „Ecce panis angelorum“ in starohebrejska melodija; ta dva motiva se bojujeta med sabo, končno pa zmaga krščanski motiv, s čimer je označeno, da je katoliška cerkev zmagala in triumfuje nad židovstvom. Ta dva vodilna motiva sta večje in spretno uporabljena in obdelana z izredno duhovitostjo in umetnostjo. Oratorij se je pel precizno in čuvstveno, kakor je to sploh običajno pri pevskih zborih „Glasbene Matice“, ki jih dirigira g. koncertni vodja M. Hubad. Pevke in pevci so ohranili svežost svojih glasov do konca, kar je go-

— **Delniška pivovarna Žalec-Laški trg.** Prejeli smo naslednje poročilo: Včeraj se je vršil v vrtnem salonu hotela "Ilirija" občni zbor delniške družbe pivovarne Žalec-Laški trg. Od 3000 delnic je bilo zastopanih 2367; udeležba je bila toliko, da je bila dvorana popolnoma polna. Upravni svet je poročal o III. upravnem letu, ki izkazuje v bilanci 263.000 K izgube. Ta izguba izhaja predvsem iz podjetju popolnoma neopravičeno predpisalo nad 28.000 K davka. Proti temu predpisu se je seveda upravni svet pritožil. Nadalje se je moralo od poslojaj in od strojev podpisati na amortizaciji lani 63.000 K, letos pa 85.000 K. Poleg tega je nastala izkazana izguba vsled visokih pasivnih obresti. Upravni odbor je namreč, da povzdigne produkcijo piva, pivovarno v Laškem trgu popolnoma

— **Bralno društvo v Mokro-**
noju je imelo meseca grudna m. l
svoju redni občni zboru. Med drugim
se je izvolil tudi nov odbor. ki se je
potem sledeče sestavil: Dr. Milan
Geršak, sodni pristav, predsednik;
Edvard Vencajz, kontrolor, po-
dpredsednik; Ivan Žagar, dež. dacar,
blagajnik; Jožef Tratar, učitelj,
tajnik in knjižničar; Martin Zwi-
ter sod. pristav in Tomo Tavčar.
davčni pristav, odbornika; Vilko
Ledenik, davčni pristav in Jožef
Golob, davč. prakt. odb. namestnika.
Novi odbor je sklenil v prvi svoji
seji, da priredi v tekočem letu poleg
običajnih veselici tudi razna preda-
vanja, pomnoži knjižnico, sploh stori,
kar bo v njegovi moči. A vse to bode
pa mogoče izvršiti, ako se ga bode
vsestransko podpiralo. Pristopite v
obitem številu k društvu vsi, ki še
niste člani. S tem pokažete svojo

— **Vlak ga je zmečkal.** Železniški čuvaj Konrad Stampfer je imel v petek službo med postajama Št. Ilj v Slov. goricah in Pesnica. V tem ga je zgrabil železniški stroj in vrgel na tla ter ga strašno razmesaril. Zapustil je vdovo in 4 majhne otroke.

— Umor v železniškem vozu. Bogati ženevski meščan Francois Durel, ki je imel v Nizi več hiš ter so cenili njegovo premoženje na sedem milijonov, je bil med vožnjo iz Nize v Ženevo umorjen. Morilec mu je odrezal z britvijo glavo.

— Umor podpolkovnika. V Gladbachu pri Monakovem je stanoval podpolkovnik Roos pri nekem nizozemskem zakonskem paru. Zakon-

— **Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu decembru 1905 je 464 strank vložilo 90.687 K 16 v, 291 strank dvignilo 76.642 K 27 v, 13 strankam se je izplačalo posojil 99.750 K, stanje hranilnih vlog 3.837.933 K 47 v, stanje posojil 2.280.995 K 94 v, denarni promet 421.998 K 39 v.

Zahvala.

Načelnikstvo prostovoljnega gasilnega društva v Cerkljah (Dol) se najtojeleje zahvaljuje slavnim okrajnim posojilnicam v Krškem za blagohotno naklonjeno darilo v znesku 20 K.

Ed. Bohinec
tajnik.

Alojzije Marinko
na čelnik.

Zahvala.

Blag. gos. Mici Hafner je izročila podpisani šolski vodstvu po „Kraljih“ Stojan Vladimir in Milan nabirno vsoto 20 kron v nakup in pomnožitev učil, za kar se jim izreka presrečna zahvala.

Vodstvo petraz. deške ljudske šole v Škofji Loki

dne 13. januarja 1906.

F. Pápa, šol. vodja.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 12. januarja: Ivan Pečar, delavčev sin, 17 dni, Ravnikarjeve ulice 8, življenjske slabosti. — Marija Kalcič mestna uboga, 86 let, Japljeve ulice 2, Atheromatosi. — Marija Zidan, 33 let, Zalokarjeve ulice 6, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 10. januarja: Aleš Šetina, delavec, 68 let, Hermia ingen. — Josip Giliha, tesar, 73 let, naduha.

Dne 11. januarja: Alojzije Česen, dninar, 23 let, Meningitis.

Dne 12. januarja: Ivan Hodnik, dninar, 50 let, srčna hiba.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 14. januarja 1906.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majska renta . . .	100—	100 20
4 1/2% srebrna renta . . .	100—	100 20
4% avstr. krona renta . . .	100 10	100 30
4% zлата . . .	117 90	118 10
4% ogrska krona renta . . .	96 35	96 55
4% zлата . . .	114 65	114 85
4% posojilo dež. Kranjske . . .	99 50	101—
4 1/2% posojilo mesta Spiljet . . .	100 60	101 60
4 1/2% Zadar . . .	100—	100—
4 1/2% bos.-herc. železniško . . .	100 65	101 65
4% posojilo 1902 . . .	99 75	100—
4% češka dež. banka k. o. . .	99 75	100 20
4% z. o. . .	100 45	101 40
4 1/2% zast. pisma gal. dež. . .	106 30	107 30
4 1/2% hipotekne banke . . .	100 50	101 50
4 1/2% zast. pisma innerst. . .	100—	100 40
4 1/2% zast. pisma ogr. centr. . .	100—	100 90
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban. . .	99 50	100 50
4 1/2% obl. ogr. lokalnih železn. . .	100—	101—
4 1/2% obl. češke ind. banke . . .	99 90	100—
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč . . .	99 90	100—
4% prior. dolenskih žel. . .	317 35	319 35
4 1/2% prior. juž. žel. kup. . .	100 75	101 75
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o. . .	190 75	192 75
Srečke . . .	290—	291—
Srečke od l. 1860 . . .	160 95	162 95
od l. 1864 . . .	294 50	304 50
tziske . . .	300—	310—
zem. kred. I. emisije . . .	263—	267—
II. . .	102—	111—
ogr. hip. banke . . .	147 75	148 75
srbske a frs. 100— . . .	25 75	27 75
turske . . .	474 50	484 50
Basiliška srečke . . .	78—	83—
Kreditne . . .	91 50	99 50
Inomoške . . .	61—	67—
Krakovske . . .	52 75	54 75
Ljubljanske . . .	33 40	35 40
Avstr. rdeč. križa . . .	59—	62—
Ogr. . .	72—	76—
Rudolfove . . .	529 50	530 50
Salcburške . . .		
Dunajske kom. . .		
Deloce . . .	121—	122—
Južne železnice . . .	669 75	670 75
Državne železnice . . .	1631—	1640—
Avstr.-ogr. bančne deln. . .	677 25	678 25
Avstr. kreditne banke . . .	796 25	797 25
Ogrske . . .	246—	246 50
Zivnostenske . . .	665—	673—
Premogokop v Mostu (Brux) . . .	527 25	528 25
Alpinske montan . . .	2585—	2605—
Praške žel. ind. dr. . .	525 50	526 50
Rima-Muranyi . . .	280—	281—
Trboveljske prem. družbe . . .	571—	575—
Avstr. orožne tovr. družbe . . .	158—	162—
Češke sladkorne družbe . . .		
Valute . . .	11 35	11 39
C. kr. celin . . .	19 13	19 16
20 franki . . .	23 52	23 59
20 marke . . .	23 96	24 02
Sovereigns . . .	117 55	117 75
Marke . . .	95 60	95 75
Laški bankovci . . .	250 50	251 50
Rubliji . . .	484	5—
Dolarji . . .		

Srečke od l. 1860 . . .	190 75	192 75
od l. 1864 . . .	290—	291—
tziske . . .	160 95	162 95
zem. kred. I. emisije . . .	294 50	304 50
II. . .	300—	310—
ogr. hip. banke . . .	263—	267—
srbske a frs. 100— . . .	102—	111—
turske . . .	147 75	148 75
Basiliška srečke . . .	25 75	27 75
Kreditne . . .	474 50	484 50
Inomoške . . .	78—	83—
Krakovske . . .	91 50	99 50
Ljubljanske . . .	61—	67—
Avstr. rdeč. križa . . .	52 75	54 75
Ogr. . .	33 40	35 40
Rudolfove . . .	59—	62—
Salcburške . . .	72—	76—
Dunajske kom. . .	529 50	530 50
Deloce . . .	121—	122—
Južne železnice . . .	669 75	670 75
Državne železnice . . .	1631—	1640—
Avstr.-ogr. bančne deln. . .	677 25	678 25
Avstr. kreditne banke . . .	796 25	797 25
Ogrske . . .	246—	246 50
Zivnostenske . . .	665—	673—
Premogokop v Mostu (Brux) . . .	527 25	528 25
Alpinske montan . . .	2585—	2605—
Praške žel. ind. dr. . .	525 50	526 50
Rima-Muranyi . . .	280—	281—
Trboveljske prem. družbe . . .	571—	575—
Avstr. orožne tovr. družbe . . .	158—	162—
Češke sladkorne družbe . . .		
Valute . . .	11 35	11 39
C. kr. celin . . .	19 13	19 16
20 franki . . .	23 52	23 59
20 marke . . .	23 96	24 02
Sovereigns . . .	117 55	117 75
Marke . . .	95 60	95 75
Laški bankovci . . .	250 50	251 50
Rubliji . . .	484	5—
Dolarji . . .		

C. kr. celin . . .	11 35	11 39
20 franki . . .	19 13	19 16
20 marke . . .	23 52	23 59
Sovereigns . . .	23 96	24 02
Marke . . .	117 55	117 75
Laški bankovci . . .	95 60	95 75
Rubliji . . .	250 50	251 50
Dolarji . . .	484	5—

Pšenica za april . . .	100 kg K	17 06
„ „ oktober . . .	100 „	16 78
Rž „ „ april . . .	100 „	13 96
Koruz „ „ maj . . .	100 „	14 42
Oves „ „ april . . .	100 „	13 62

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 15. januarja 1906.

Termin.	za	100 kg K	17 06
Pšenica za april . . .	100 „	16 78	
„ „ oktober . . .	100 „	13 96	
Rž „ „ april . . .	100 „	14 42	
Koruz „ „ maj . . .	100 „	13 62	

Efektiv.
Brez kupčije neizpremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 806-2. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
13. 9. zv.	740-6	4-1	sr. zahod	oblačno	
14. 7. zv.	740-4	0-7	sl. savzh.	oblačno	
2. pop.	739-6	4-7	sl. zahod	del. jasno	
9. zv.	744-0	2-4	sr. zah.	del. obl.	
15. 7. zv.	747-4	0-0	sr. zah.	del. obl.	
2. pop.	746-7	5-3	sl. sever	jasno	

Srednja predvečernja in večerajšnja temperatura: 3 2/3 v 2 6/10; norm.: - 2 6/10 in - 2 6/10.
Mokrina v 24 urah 0-0 mm in 0-0 mm.

+

Okrajni zastop slovenjegraški javlja s tem tužno vest, da je njegov velezaslužni večletni načelnik, gospod

Ivan Rogina

veleposestnik, občinski predstojnik v Podgorju itd.

po dolgotrajni mučni bolezni, danes zjutraj ob 4. uri preminul.

Bodi mu blag spomin!

V Slovenj Gradcu, dne 14. januarja 1906.

Načelnika namest.:
Avgust Günther

197

+

Odbor in ravnateljstvo okraj. hranilnice v Slovenj Gradcu javlja s tem tužno vest, da je večletni in velezaslužni predsednik, gospod

Ivan Rogina

okrajni načelnik, veleposestnik in župan v Podgorju

po dolgotrajni mučni bolezni preminul danes zjutraj ob 4. uri.

Bodi mu blag spomin

V Slovenj Gradcu, dne 14. januarja 1906.

196

+

Uradniki okrajne hranilnice v Slovenj Gradcu naznanjajo s tem tužno vest, da je preminul njih dolgoletni blagi predsednik in krajni načelnik gospod

Ivan Rogina

veleposestnik, župan v Podgorju i. t. d.

Slovenj Gradec, dne 14. januarja 1906.

Lovro Vaupot Albin Kosom
knjigovodja kontrolor.

Josip Židar
kancelist

195

+

Marija Kalister roj. Kalan naznanjam potrtega srea vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da mi je v nedeljo, dne 14. januarja, umrl po dolgi hudi bolezni preljubljeni soprog, brat, stric, bratranec in svak, gospod

Ivan Kalister

zasebnik

v starosti 60 let, previden s tolažili sv. vere

Pogreb predragega pokojnika boče v torek, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne, izpred hiše št. 4 na Marije Terezije cesti k Sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice se bodo služile v cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani, v sredo 17. t. m. ob 9. uri.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1906.

192

Cenjenemu občinstvu vljudno javljam, da pričnem z današnjim dnevom

na Marijinem trgu

peči maroni

kjer bom postrezal z vedno sveže pečenimi zlahtnimi maroni, ki jih v svojem patentovanem aparatu brez dima pečem precej bolj okusno in čisto in jih oddajam v gorkih zavitkih. Najhitrejša postrežba.

Opozarjam tudi na to, da je več vrst maroni, med njimi nekaj jako dobrih in stanovitnih za zimsko sezono, ki trajajo do marca in jih rabijo po vsej Evropi. Ker poznam tukajšnje in zunanje blago, imam vedno najboljšo kakovost kostanja, tudi češkega.

Obilnega obiska prosi z odličnim spoštovanjem

Ivan Malchin.

133-3

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Treba je zopet vlagati napovedi!

Naročajte knjige:

Osebna dohodnina

s pojasnili, zadavnimi odločbami e kr. upravnega sodišča in s raznimi vzorci.

Uredil in sestavil

Valentin Žun

e. kr. davčni nadzornik v Radovljici.

Dobiva se pri založniku **IV. Pr. Lampretu v Kranju**, pri pisatelju v Radovljici kakor tudi v vseh knjigarnah.

193

„Hotel ILIRIJA“.

Jutri, v torek, 16. januarja velika pojedina klobas

ter

KONCERT

„šramel“-kvarteta.

Začetek ob 8. uri. Vstop prost.

Osebe, ki se pišejo

194

Truschnowitz

ali ki morejo dati pojasnila o ljudeh s takim priimkom, se prosijo, naj svoje naslove ali druga pojasnila sporoče pod šifro „T. T. 121“ na anončno ekspedicijo **M. Dukes Nachf, Dunaj I/I.**

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

LETNIK XXVI (1906)

Izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vsako leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse avstrijske dežele 11 K 20 h na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

+

Marija Kalister roj. Kalan naznanjam potrtega srea vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da mi je v nedeljo, dne 14. januarja, umrl po dolgi hudi bolezni preljubljeni soprog, brat, stric, bratranec in svak, gospod

Ivan Kalister

zasebnik

v starosti 60 let, previden s tolažili sv. vere

Pogreb predragega pokojnika boče v torek, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne, izpred hiše št. 4 na Marije Terezije cesti k Sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice se bodo služile v cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani, v sredo 17. t. m. ob 9. uri.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1906.

192

Cenjenemu občinstvu vljudno javljam, da pričnem z današnjim dnevom

na Marijinem trgu

peči maroni

kjer bom postrezal z vedno sveže pečenimi zlahtnimi maroni, ki jih v svojem patentovanem aparatu brez dima pečem precej bolj okusno in čisto in jih oddajam v gorkih zavitkih. Najhitrejša postrežba.

Opozarjam tudi na to, da je več vrst maroni, med njimi nekaj jako dobrih in stanovitnih za zimsko sezono, ki trajajo do marca in jih rabijo po vsej Evropi. Ker poznam tukajšnje in zunanje blago, imam vedno najboljšo kakovost kostanja, tudi češkega.

Obilnega obiska prosi z odličnim spoštovanjem

Ivan Malchin.

133-3

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Dijak

se sprejme na hrano in stanovanje pri boljši rodovini s 1. februarjem 1906.

Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda“.

155-3

Dacar

28 let star, oženjen, z 6letno prakso in z dobrimi izpričevanji, išče službo. — Sprejme pa tudi kako drugo službo.

Pisma pod „dacar“ na uprav. „Sl. Naroda“ do 16. t. m.

141-3

Stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo, jedilno shrambo, podstrešjem in kletjo se zaradi odpočitovanja odda poceni takoj ali s 1. februarjem stranki brez otrok.

Več pove uprav. „Slov. Naroda“.

176-2

Jejte

juhe, omake, močnate jedi i t. d. pa si

prihranite

draga sveža jajca.

Rabite

za pripravljane

„Pacific“

močnat preparat iz posušenih kurjih jajec.

V zavrtkih od 10 vinarjev naprej.

Napredaj povsod.

Generalna zaloga za Avstrijsko:

Ludvik Wild

Dunaj, VI. Magdalenenstr. 14 48.

Edina prodaja za Štajersko, Koroško in Kranjsko:

Engelhofer & Comp.

Gradec, Moserhofgasse šte. 45.

Pekarija

dobro idoča in nanovo urejena, ki se nahaja v lastni hiši v jako prometnem kraju, pol ure od Celja, v bližini večjih tovarn

se da v najem

ker je posestnik umrl, eventualno se tudi proda celo posestvo, obsegajoče lepo enonadstropno gospodarsko hišo, gospodarsko poslopje in 16 oralov zemljišča.

Vprašati je pri **Josipu Širci v Žalcu.**

179-2

Na svetovni razstavi v St. Louis 1904. najvišja odlika „Grand Prix“

Globus

čistilni ekstrakt

čisti boljše kakor vsako drugo koviško čistilo

Ces. k. avstrijske državne železnice

G. k. ravnateljstvo drž. železnice v Bečku

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE na kol. PROGA NA TRBIŽ Ob 12. uri 24 m. posodi osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glodnitz, Franzensfeste, Inomost, Monakovo Ljubno, Selsthal v Ansest, Solnograd, des. Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. sputraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Marau, Mauterdorf, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, des. Selsthal v Solnograd, Inomost, des. Klein-Reifling v Steyr, v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine v. Hrb, Francove v. Hrb, Prago, Lipsko, des. Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 44 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Mali Glodnitz, Ljubno, Selsthal, Solnograd, Bad Gastein, Zell ob jezeru, Isomost, Bregenc, Curich, Zeneva, Pariz, des. Amstetten na Dunaj. — Ob 8. uri 58 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Smobor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, des. Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine v. Hrb, Francove v. Hrb, Karlove v. Hrb, Prago (v Prago direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj des. Amstetten. — Ob 10. uri posodi osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razr.). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m. sputraj osobni vlak v Novo mesto, Straz, Toplice, Kočevja, ob 1. uri 5 m. pop. istotake. — Ob 7. uri 5 m. sputraj v Novo mesto, Kočevja. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽ Ob 3. uri 23 m. sputraj osobni vlak v Dunaj des. Amstetten, Monakovo (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razr.), Inomost, Franzensfeste Solnograd, Linc, Steyr, Ill, Ansest, Ljubno, Celovec, Mali Glodnitz, Beljak. Ob 7. uri 12 m. sputraj osobni vlak v Trbiž. — Ob 11. uri 10 m. dopoldne osobni vlak v Dunaj des. Amstetten, Lipsko, Prago (in Prago direktni voz I. in II. razr.), Francove v. Hrb, Karlove v. Hrb, Marijine v. Hrb, Plzen, Budejovice, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curich, Bregenc, Isomost, Zell ob jezeru, Bad Gastein, Solnograd, Ljubno, Celovec, Smobor Pontabel. — Ob 4. uri 29 m. popoldne osobni vlak v Dunaj, Ljubno, Selsthal, Beljak, Celovec, Malega Glodnitz, Monakovo, Franzensfeste, Pontabel. — Ob 8. uri 06 m. sputraj osobni vlak v Dunaj, Ljubno, Beljak, Marau, Malega Glodnitz, Celovec, Pontabel, des. Selsthal od Inomosta in Solnograda, des. Klein-Reifling iz Steyra Linc, Budejovic, Plana, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Praga, Lipskega. — PROGA V NOVEGA MESTA IN KOČEVJE. Osobni vlaki: Ob 4. uri 44 m. sputraj osobni vlak v Novo mesto in Kočevja, ob 2. uri 33 m. popoldne iz Straz, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m. sputraj istotake. — ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 38 m. sputraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 7. uri 10 m. sputraj, ob 10. uri 45 m. popoldne samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. IZ KAMNIKA Mešani vlaki: Ob 6. uri 45 m. sputraj, ob 10. uri 58 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. sputraj, ob 9. uri 56 m. popoldne samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — Srednjeevropski des. kol. se za 2 min. pred krajevnim domom v Ljubli.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fond: 31,865,386-80 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 82,737,159-57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovensko. narodno upravo.

Generalni zastop v Ljubljani, šegar pisarne so v lastni bančnej hiši v Gospodskih ulicah šte. 12.

Kupim poceni več rabljenih moških in ženskih

koles.

Pismene ponudbe sprejema **Karel Čamernik, Dunajska cesta št. 8.**

Trgovsko izobražen ter korespondenčni in knjigovodstva zmožen mož išče mesto

poslovodje.

Ponudbe pod šifro „Podružnica“ na uprav. „Slov. Naroda“.

181-2

Iščem spretnega

pomočnika

ki bi bil zmožen prevzeti vodstvo v prodajalnici in delavnici srebrarja. Mora bi biti posebno spreten v izdelovanju cerkvenih priprav in v cizeliranju.

Več pove uprav. „Slov. Naroda“.

Ali že veste

da

I. Kranj. reklam. podjetje

W. K. NUČIČ

v Ljubljani, Šarenburgova ulica 6

41 30 - 5 sprejema

raznašanje reklamnih listov, koledarjev in drugega pod jamstvom za resnično razneženje po najnižji ceni.

5000 listov . . . 3 K.

Koledarji od komada 2 vin.

Veliki lepaki od komada 2 vin.

Pekarija

dobro idoča in nanovo urejena, ki se nahaja v lastni hiši v jako prometnem kraju, pol ure od Celja, v bližini večjih tovarn

se da v najem

ker je posestnik umrl, eventualno se tudi proda celo posestvo, obsegajoče lepo enonadstropno gospodarsko hišo, gospodarsko poslopje in 16 oralov zemljišča.

Vprašati je pri **Josipu Širci v Žalcu.</**